

4. Algemeene beraadslaging over de Indische begrooting voor 1898 en over de invoering opium-regie.

Door gemis aan zeewaardigheid kan de *Tamiang*, alleen onder zeer gunstige omstandigheden, zooals moesson-kentering, over zee ergens heen gezonden worden en dan nog altoos gesleept door andere stoomers. Het licht en vlak gebouwde vaartuig zou de minste versperring in de rivieren niet kunnen forceeren, het achterwiel is bovendien hoogst kwetsbaar, en al kon het daarmede, bij geluk de bentings naderen, zou het, met zijne twee revolverkanonnetjes niets daartegen kunnen uitrichten.

Ik hoop dat de Minister en de Indische Regeering rekening zal willen houden met de ervaring van vroeger jaren, toen er gestreden moest worden op de rivieren, al is dit lang geleden, en weinig diepgaande schepen, speciaal bestemd en ontworpen voor die oorlogsdiensten, zal blijven aanschaffen, want bij nieuwe verwickelingen in Borneo of het Palembangsche zou men, maar dan te laat, zich bitter beklagen van niet tijdig te hebben voorzien in die wezenlijke behoefte.

Twee jaar geleden, gaf ik in overweging, om bij afkeuren van het panterschip *Koning der Nederlanden*, en eventueel inrichten van dien bodem voor wachtschipsdiensten, de pantsering en het geschut daar aan boord te laten, wijl dat schip dan, in tijd van nood, nog goeden dienst kon doen als blokschip. Het was dus waarlijk niet de bedoeling om het van modern geschut te voorzien en nog veel minder om dat afgekeurde schip te gaan verbouwen, zooals de Memorie van Antwoord ter sprake brengt; daarvoor ken ik al te goed de Indische reparatiekeeningen; men had zich eenvoudig de moeite te besparen van geschut en torens aan wal te dragen, waar ze nu liggen te verroesten.

Eventuele bestemming voor wachtschip, kon daarom even goed geschieden, want de *Koning* voerde vroeger eene bemanning van ruim 300 koppen; daarvoor was dus voldoende ruimte, en meer menschen zal men als wachtschip wel nimmer behoeven te herbergen. Ik breng dit nogmaals te berde omdat de *Hendrik* wellicht ook spoedig aan den dienst zal ontvallen en voor wachtschip bestemd kan worden, tenzij het overleg met de Indische Regeering er toe leidt, om de wachtschepen ook in Indië te vervangen door kazernes, wat daar *nog* meer aan te bevelen zou zijn dan hier, want zoowel ter reede van Soerabaija als te Priok heeft men steeds vele zieken onder de equipages. In dat geval zou ik het weerloos maken van de *Koning* dubbel betreuren, en ik hoop dat de Minister de *Hendrik* dit lot zal willen besparen.

Voor ik van het woord afzie, Mijnheer de Voorzitter, stel ik er prijs op te verklaren, dat ik mij gaarne aansluit bij hen die met ingenomenheid den Minister de portefeuille zagen aanvaarden, in het volle vertrouwen dat hij zijne bekende kunde en werkkraft zal wijden aan al wat strekken kan om den bloei van onze koloniën te bevorderen en om ons het voortdurend bezit daarvan te waarborgen.

De verdere beraadslaging wordt verdaagd en de vergadering gesloten.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS over het ontwerp van wet tot vaststelling van hoofdstuk I der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1898. (2)

Men behield zich voor om naar aanleiding van de behandeling der volgende hoofdstukken van de Staatsbegrooting voor 1898 in Staatskundige en financieele beschouwingen te treden.

De overweging van dit wetsontwerp zelf leidde niet tot gedachtenwisseling.

Vastgesteld 28 December 1897.

GODIN DE BEAUFORT.
VAN ALPHEN.
BERGSMA.
MELVIL VAN LYNDEN.
PIJNACKER HORDIJK.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS over de ontwerpen van wet: (2)

1°. tot vaststelling van hoofdstuk VIIA der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1898;

2°. tot vaststelling der Middelen voor dat dienstjaar.

Deze wetsontwerpen gaven geene aanleiding tot gedachtenwisseling.

Vastgesteld 28 December 1897.

GODIN DE BEAUFORT.
VAN ALPHEN.
BERGSMA.
MELVIL VAN LYNDEN.
PIJNACKER HORDIJK.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS over de ontwerpen van wet tot:

1°. wijziging van het IIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1896 (118);

2°. verhooging van het maximum-bedrag van de in Nederlandsch-Indië uit te geven koperen pasmunt (55);

3°. verhooging van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1886 (122); en

4°. voorziening in het kas-tekort van den Indischen dienst over 1898 (124).

De overweging dezer wetsontwerpen leidde niet tot gedachtenwisseling.

Vastgesteld 28 December 1897.

GODIN DE BEAUFORT.
VAN ALPHEN.
BERGSMA.
MELVIL VAN LYNDEN.
PIJNACKER HORDIJK.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS over de ontwerpen van wet tot:

1°. naturalisatie van D. HOMFES en zeven anderen (90);

2°. naturalisatie van H. A. A. CLOPPENBURG en zeven anderen (109);

3°. bekrachtiging eener provinciale heffing in Overijssel (92);

4°. vaststelling der begrooting van de Algemeene Landsdrukkerij, dienst 1898 (112);

5°. wijziging van de artikelen 100 en 102 der Kieswet (115);

6°. wijziging van artikel 40 (slotbepaling) der wet van 18 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 144) tot regeling der pensioenen en onderstanden van het personeel van den loodsdiens voor zeeschepen en aan de weduwen en kinderen van dat personeel (66);

7°. wijziging en aanvulling van de begrooting der uitgaven van het Pensioenfonds voor weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren over het jaar 1897 (70);